

H O T Ă R Ă R E A nr.1-393/2024
cu privire la examinarea contestației doamnei XXXXXXX XXXXXX împotriva
hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.3-122/2022 din 13.10.2022

02 decembrie 2024

municipiul Chișinău

Examinând în ședință deschisă contestația cet. XXXXXXX XXXXXX împotriva hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.3-122/2022 din 13.10.2022, audiind informația prezentată de către doamna Rodica Ciobanu, Consiliul Superior al Procurorilor –

C O N S T A T Ă :

La data de xx.xx.2022 în corespondența instituțională a Consiliului Superior al Procurorilor a fost înregistrată sesizarea doamnei XXXXXXX XXXXXX, care a solicitat *inițierea procedurii disciplinare și verificarea faptelor ce pot constitui abateri disciplinare, pretins a fi săvârșite de către procurorul din cadrul Procuraturii mun.Chișinău, Oficiul Botanica, Taisia Gonciar.*

Prin sesizarea de referință cet. XXXXXXX XXXXXX a menționat că la xx.xx.2017 IP XXXXXX al DP mun.Chișinău a înregistrat procesul penal nr.xxxxxxxxxxxx, inițiat în baza plângerilor sale din xx.xx.2017 și, corespunzător, xx.xx.2017, pe faptul acțiunilor pretins ilegale comise de factorii de decizie ai SC „XXXXXX” SRL, rezultate din procesul de dare în exploatare, exploatarea propriu-zisă, funcționalitatea sistemului antiincendiar și calitatea construcției imobilului din șos. XXXXXXX, X, mun.Chișinău.

Menționează doamna XXXXXXX XXXXXX că, până în prezent, procurorii Oficiului Botanica al Procuraturii mun.Chișinău, în repetate rânduri (X) au adoptat în cadrul procesului penal ordonanțe de refuz în începerea urmăririi penale, care au fost anulate fie prin ordonanțele procurorului ierarhic superior, fie prin încheierile judecătorului de instrucție.

Ultima soluție dată de procurori în cadrul procesului penal este ordonanța procurorului X. XXXXXX de refuz în începerea urmăririi penale din xx.xx.2022. Prin ordonanța procurorului ierarhic superior din xx.xx.2022, plângerea doamnei XXXXXXX XXXXXX a fost respinsă, fapt despre care solicitanta a fost informată prin scrisoarea cu nr.xx-xx-xxxx din xx.xx.2022.

Consideră cet.XXXXXXX XXXXXX că procurorii nu sunt imparțiali în exercițiul de soluționare a procesului penal, existând suspiciuni fie de incompetență a procurorilor, fie de acțiuni coruptibile din partea administratorului SC „XXXXXX” SRL.

În opinia autorului sesizării, prin acțiunile sale, procurorul Taisia Gonciar a comis abaterea disciplinară - *neefectuarea completă, obiectivă și multiaspectuală a investigațiilor în cadrul procesului penal nr.xxxxxxxxxxxx și adoptarea soluțiilor care contravin aspectelor factologice ce rezultă din prezenta speță.*

În virtutea prevederilor art.45 alin.(1) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, adresarea de referință a fost transmisă, conform competenței, Inspecției procurorilor, pentru examinarea acțiunilor procurorilor nominalizați prin prisma art. 38 din lege.

Circumstanțele reflectate în sesizarea cet. XXXXXXX XXXXXX au fost cercetate de Inspekția procurorilor, care, prin decizia din xx.xx.2022, a încetat procedura disciplinară în privința procurorului Taisia Goncear, din motivul neidentificării temeiurilor de tragere la răspundere disciplinară.

Pentru a se pronunța astfel, Inspekția procurorilor a reținut că, în urma controlului efectuat, procurorii de caz, inclusiv Taisia Goncear, au stabilit cu certitudine că din actul de sesizare depus de administratorul SRL „XXXXXXXXXXXX” XXXXXXX XXXXXX, dar și din probele legal administrate de către organul de urmărire penală în cadrul investigației desfășurate, nu a rezultat explicit o bănuială rezonabilă că a fost săvârșită infracțiunea prevăzută de art.241 Cod penal (practicarea ilegală a activității de întreprinzător) sau o altă infracțiune aflată în conexitate cu aceasta.

În conținutul ordonanței, procurorul Taisia Goncear a punctat motivat cu privire la fiecare alegație, care în viziunea petentei are conotație penală. Potrivit procurorului, constatările realizate de organul de urmărire penală induc ideea unor raporturi juridice ce izvorăsc din alte ramuri ale dreptului, decât cea penală. Focustată pe aceste raționamente, a adoptat ordonanța din xx.xx.2022, motivând-o atât în fapt, cât și în drept, concomitent informând autorul plângerii despre soluția adoptată în cadrul procesului penal.

În altă ordine de idei, Inspekția procurorilor stabilește că, într-adevăr, procesul penal ar putea ridica anumite probleme, din perspectiva respectării termenelor rezonabile (fiind inițiat la xx.xx.2017 și neavând finalitate, până în prezent), însă, constată că derularea îndelungată a investigațiilor este generată de dezacordul dnei XXXXXXX XXXXXX în raport cu soluțiile adoptate de către procurori, fiind astfel declanșate examinări ale plângerilor în ordine de control ierarhic și/sau judiciar al fazei prejudiciare, acestea din urmă, de jure, constituind atribute inerente ale unui proces judiciar, care circumscriu noțiunii de proces echitabil și de asigurare a accesului la justiție.

În cadrul verificării sesizării, procurorul Taisia Goncear a explicat circumstanțele cazului și a declarat că, la instrumentarea procesului penal nr. xxxxxxxxxxxx, a procedat conform legii.

Prin urmare, Inspekția procurorilor apreciind argumentele invocate în plângere de cet. XXXXXXX XXXXXX, administratorul SRL „XXXXXXXXXXXX”, a constatat că sunt neîntemeiate. La fel, cu privire la faptele ce prezintă pretinse abateri disciplinare, s-a constatat că autorul sesizării invocă abateri ce derivă exclusiv din activitatea de apreciere a probelor și din cea decizional-procesuală a procurorilor Oficiului Botanica a Procuraturii mun.Chișinău, iar în final, a procurorilor Taisia Goncear și XXXXXX XXXXXX.

În conformitate cu prevederile Codului de procedură penală, activitatea procesual-decizională a procurorului poate fi supusă doar controlului realizat de către procurorul ierarhic superior și, după caz, ulterior, controlului judecătoresc. O altă formă de control a activității procurorului este interzisă și ar echivala cu o imixtiune în activitatea acestuia.

Din verificările întreprinse Inspekția a constatat că procurorii din cadrul Procuraturii mun.Chișinău, Oficiul Botanica, în activitatea de examinare a lucrărilor procesului penal, inițiat în baza plângerilor doamnei XXXXXXX XXXXXX, în fază

prejudiciară, au adoptat ordonanțe care, în condițiile Codului de procedură penală, au fost supuse atât controlului ierarhic superior, cât și celui judiciar.

Mai mult ca atât, multe dintre raționamentele procurorului derivă din hotărâri judecătorești, unele din ele investite cu autoritatea lucrului judecat. Exemplu demonstrativ este încheierea irevocabilă a Curții Supreme de Justiție din 04.03.2020 [dosar nr.3ra-340/20], în care este apreciată drept corectă concluzia Curții de Apel Chișinău formulată în conținutul deciziei din 04.12.2019 și, potrivit conținutului căreia „urmare a prezentării de către beneficiar a actelor necesare, emitentul a asigurat eliberarea autorizației de construire nr.xxx din xx.xx.2011, cu respectarea prevederilor legale, a competenței deținute, dar și a procedurii prestabilite de lege”.

Soluțiile procurorilor au fost comunicate autorului plângerilor, conțin elementul de motivare atât în fapt, cât și în drept, iar termene imperative de procedură nu au fost încălcate. În atare circumstanțe, petiționarului i-a fost respectat dreptul la un recurs efectiv împotriva deciziilor procurorilor.

Suplimentar, Inspecția a stabilit că, la moment, pe legalitatea și/sau temeinicia soluțiilor procurorilor din xx.xx.2022 și xx.xx.2022, la Sediul Ciocana al Judecătoriei Chișinău, în ordine de control judiciar al fazei prejudiciare, este pendinte plângerea doamnei Xxxxxxxx.

Astfel, urmare a verificării sesizării și materialului probator, Inspecția procurorilor nu a constatat careva încălcări ale normelor procesual penale, stabilind că acțiunile procurorului din cadrul Procuraturii municipiului Chișinău, oficiul Botanica Taisia Gonciar nu constituie abateri disciplinare.

Nefiind de acord cu decizia Inspecției procurorilor vizavi de sesizarea depusă, la data de xx.xx.2022 cet. Xxxxxxx Xxxxxx a depus contestație împotriva acesteia.

În susținerea contestației depuse, cet.Xxxxxxx Xxxxxxa invocat că decizia Inspectorului din cadrul Inspecției procurorilor este una incompletă și neobiectivă.

Inspectorul în cadrul Inspecției procurorilor nu și-a motivat soluția sa, nu a dat apreciere obiectivă tuturor circumstanțelor invocate în plângere, or, neexpunerea asupra unei cerințe, se egalează cu faptul că nu au fost auzite părțile.

Prin Hotărârea nr.3-122/2022 din 13.10.2022, Colegiul de disciplină și etică a respins contestația depusă de cet.Xxxxxxx Xxxxxx împotriva deciziei Inspecției procurorilor din xx.xx.2022 privind încetarea procedurii disciplinare în privința procurorului din cadrul Procuraturii mun.Chișinău, Oficiul Botanica, Taisia Gonciar.

Colegiul de disciplină și etică, examinând contestația depusă de cet.Xxxxxxx Xxxxxx și actele administrate la dosarul disciplinar, verificând argumentele expuse de petiționară, precum și Decizia Inspecției procurorilor, a constatat lipsa temeiurilor de admitere a contestației.

În acest sens, Colegiul a reținut că Inspecția procurorilor a acordat o apreciere justă circumstanțelor cauzei. Astfel, în acțiunile procurorului în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Botanica, Taisia Gonciar, nu au fost stabilite careva temeiuri rezonabile care ar demonstra faptul comiterii de către aceasta a unor abateri disciplinare, pasibile de angajare a răspunderii conform Legii cu privire la Procuratură.

Colegiul a reiterat că angajarea răspunderii disciplinare este supusă cerinței îndeplinirii cumulative a condițiilor generale referitoare la faptă, vinovăție și legătura

de cauzalitate între fapta ilicită și rezultatul produs, iar în ceea ce privește vinovăția, aceasta trebuie constatată în mod cert, pe baza probatoriului administrat în cauză.

Doar erorile săvârșite în mod intenționat, cu abuzul deliberat sau, fără îndoială, cu neglijență repetată sau gravă ar trebui să se soldeze cu acțiuni disciplinare și sancțiuni, fapt care, în cazul examinat, nu a putut fi probat.

Totodată, Colegiul a apreciat critic alegațiile petentei și a stabilit că procurorul Taisia Goncear și-a desfășurat activitatea în baza principiilor legalității, imparțialității, integrității și independenței procesuale, care îi oferă posibilitatea de a lua în mod independent și unipersonal decizii în cauzele pe care le gestionează (art.3 alin.(4) din Legea cu privire la Procuratură), adoptând hotărârile analizate, reieșind din propria sa convingere, având la bază un anumit material probator, care i-a permis să adopte și să mențină hotărârile în cauză, circumstanțe care nu pot servi temei pentru tragerea sa la răspundere disciplinară.

La data de xx.xx.2022, cet. XXXXXXX XXXXXX a contestat Hotărârea Colegiului de disciplină și etică sus-menționată, solicitând anularea acesteia, deoarece atât decizia Inspecției procurorilor cât și decizia Colegiului de disciplină și etică sunt incomplete, formale și neobiective. Concluziile Colegiului de disciplină și etică au fost făcute doar în baza explicațiilor procurorului Taisia Goncear, fiind totalmente ignorate subiectul plângerii. Prin refuzul de a înlătura neajunsurile constatate prin hotărârile judecătorești, de către reprezentanții organului de urmărire penală, s-a demonstrat încălcarea în mod repetat a prevederilor Codului de procedură penală.

Examinând în ședința din 02.12.2024 contestația depusă de către cet. XXXXXXX XXXXXX, argumentele prezentate în susținerea dezacordului cu Hotărârea Colegiului de disciplină și etică nr.3-122/2022 din 13.10.2022, poziția exprimată de către reprezentantul Inspecției procurorilor, argumentele invocate în hotărârea criticată, precum și aspectele aferente procedurii disciplinare, Consiliul Superior al Procurorilor concluzionează asupra necesității respingerii contestației, consemnând raționamentele ce susțin această constatare.

Ab inițiu, s-a raportat că citarea părților pentru ședința din 02.12.2024 s-a realizat în conformitate cu prevederile Regulamentului Consiliului Superior al Procurorilor¹.

Cu privire la procurorul vizat în procedura disciplinară de referință, Consiliul a stabilit că acesta a solicitat examinarea procedurii în lipsa sa. Mai mult ca atât, procurorul nominalizat a susținut poziția anterior exprimată pe caz.

În această conjunctură, se rețin prevederile pct. 6.11 din Regulamentul Consiliului Superior al Procurorilor, potrivit cărora în cazul examinării contestației împotriva hotărârilor colegiilor, neprezentarea persoanelor vizate nu împiedică examinarea acesteia.

Poziția reprezentantului Inspecției procurorilor în ședința Consiliului Superior al Procurorilor

În ședința Consiliului Superior al Procurorilor din 02.12.2024, Inspecția procurorilor a fost reprezentată prin dispoziția de împuternicire, de către inspectorul-șef, Mircea Roșioru.

Domnul Mircea Roșioru a menționat că, aferent fondului cauzei disciplinare, ca și obiect de verificare din partea Inspecției, soluțiile sunt aceleași - neidentificarea

¹ Aprobat prin Hotărârea nr. nr.12-225/16 din 14.09.2016

temeiuri de sancționare a procurorului vizat în procedura disciplinară. De altfel, și controlul judiciar, realizat pe platforma judecătorului de instrucție, a constatat aceleași concluzii stabilite și de către procurori - că presupusele acțiuni de tortură în privința petiționării nu au existat.

Inspectorul-șef a menționat că, potrivit prevederilor art.3 din Legea cu privire la Procuratură, procurorul își desfășoară activitatea în baza principiilor legalității, imparțialității, rezonabilității, integrității și independenței procesuale, care îi oferă posibilitatea de a lua în mod independent și unipersonal decizii în cauzele pe care le gestionează. Independența procesuală a procurorului este asigurată prin garanții care exclud orice influență politică, financiară, administrativă sau de altă natură asupra procurorului, legată de exercitarea atribuțiilor sale.

Inspectorul a enunțat că în cazul prezentat, materialul probator administrat, atât în faza controlului de către Inspecția Procurorilor, cât și în procesul examinării nemijlocite de către Colegiu, denotă cu certitudine că elementele abaterii disciplinare menționate nu sunt întrunite.

Respectiv, conform Inspectorului-șef, din tot fondul procedurii disciplinare Inspecția procurorilor nu a desprins elementele pentru care ar fi putut să intervină răspunderea disciplinară în raport cu procurorul nominalizat, motiv din care a solicitat să fie respinsă contestația autorul sesizării, cu menținerea Hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.3-122/2022 din 13.10.2022 și a Deciziei Inspecției procurorilor din xx.xx.2022.

Aprecierile Consiliului Superior al Procurorilor

Analizând hotărârea contestată și materialele procedurii disciplinare prin prisma criticilor formulate de către cet. Xxxxxxx Xxxxxx, ținând cont de argumentele prezentate de către Inspectorul-șef din cadrul Inspecției procurorilor, Mircea Roșioru, precum și de prevederile legale incidente, Consiliul Superior al Procurorilor constată că soluția dispusă de Colegiul de disciplină și etică urmează a fi menținută, cu respingerea contestației, ca fiind neîntemeiată.

Consiliul reține că hotărârea Colegiului de disciplină și etică vizată este întemeiată, se bazează pe o motivare explicită în raport cu criticile formulate de către cet. Xxxxxxx Xxxxxx și conține clarificări adecvate privind cauzele respingerii contestației, circumstanțe care sunt compatibile cu analiza situației ce constituie obiect al procedurii disciplinare și se aliniază substanței concluziilor formulate în hotărârea contestată.

Pe această dimensiune Consiliul Superior al Procurorilor consemnează că nu sunt concludente și nu pot fi reținute temeiurile invocate în contestația depusă de către cet. Xxxxxxx Xxxxxx împotriva hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.3-122/2022 din 13.10.2022, fiind rezultate din interpretarea subiectivă și eronată a prevederilor normative, pe care s-a bazat solicitanta în susținerea poziției sale.

Potrivit sensului și logicii juridice a principiilor ce reglementează activitatea procurorului, reiterăm că atunci când se pune în discuție modul în care acesta a interpretat și a aplicat o normă materială sau procesuală, este necesară o precauție deosebită, pentru a nu diminua valoarea principiului de liberă apreciere a probelor, care recunoaște în subsidiar elementul „propriei convingeri” și reprezintă o garanție a independenței procurorului.

În cadrul investigațiilor efectuate, Inspekția procurorilor a făcut clarificările necesare și a asigurat descrierea completă a modului în care s-a raportat procurorul Taisia Goncear la îndeplinirea obligațiilor de serviciu în contextul examinării adresărilor cet. XXXXXXX XXXXXX, nefiind identificate abateri disciplinare în acțiunile acesteia.

Argumentele prezentate de către cet. XXXXXXX XXXXXX, în susținerea poziției sale, reprezintă o apreciere subiectivă a situației și exprimă, în esență, dezacordul cu soluțiile procesual-penale adoptate, care, însă se verifică în altă procedură juridică și nu ține de competența Consiliului Superior al Procurorilor să se pronunțe asupra fondului raționamentelor emise de către procurorul Taisia Goncear pe acest caz.

Prezentarea în abstract a unor afirmații cu caracter general, așa cum este în cazul motivelor prezentate în contestația depusă de către cet. XXXXXXX XXXXXX, nu poate fi apreciată ca fiind un raționament suficient și convingător, în măsură să întrunească gradul necesar pentru casarea hotărârii de încetare a procedurii disciplinare adoptate în privința procurorului Taisia Goncear.

Toate motivele privind admiterea încălcării drepturilor sau privind existența viciilor fundamentale trebuie să fie sustenabile, să conțină aprecieri juridice temeinice și să explice tangența cu circumstanțele particulare ale speței, deoarece în caz contrar riscă să fie irelevante și să golească de conținut contestația, care trebuie să se bazeze pe o argumentare serioasă.

Vom evidenția, că hotărârile adoptate cu referire la alegațiile cet. XXXXXXX XXXXXX au fost aduse la cunoștința acesteia, fiind valorificat, în modul prevăzut de lege, inclusiv și dreptul de a contesta aceste soluții la procurorul ierarhic superior și în instanța de judecată.

Atât Inspekția procurorilor, cât și Colegiul de disciplină și etică au evaluat modul în care a fost organizată examinarea adresărilor cet. XXXXXXX XXXXXX, constatându-se că intervențiile instituționale au fost efectuate conform competențelor, iar soluționarea procesual-penală a acestora se încadrează în ordinea juridică ce reglementează parcursul prevăzut de lege pentru asemenea situații.

Legislația muncii, practica și doctrina în materia răspunderii disciplinare, au stabilit unanim că abaterea disciplinară reprezintă acea încălcare, cu vinovăție, a obligațiilor de serviciu sau a normelor de comportare la serviciu, constatând într-o acțiune sau omisiune, săvârșită de către o persoană, subiect al raporturilor de muncă.

În ceea ce privește răspunderea disciplinară a procurorilor, aceasta este una specială și derivă din statutul profesional distinct al acestora, ce prezintă anumite particularități specifice.

Angajarea răspunderii disciplinare este supusă cerinței îndeplinirii cumulative a condițiilor generale referitoare la faptă, vinovăție și legătura de cauzalitate între fapta ilicită și rezultatul produs, iar în ceea ce privește vinovăția, aceasta trebuie constatată în mod cert, pe baza probatoriului administrat în cauză.

Potrivit legislației relevante, angajarea răspunderii disciplinare a procurorilor este reglementată de Legea nr. 3/2016 privind Procuratura, în special de art. 38 din această lege, care prevede condițiile necesare pentru stabilirea unei abateri disciplinare. Astfel, o abatere disciplinară poate fi sancționată doar atunci când se constată cu certitudine că procurorul a încălcat legea în cadrul activității sale profesionale, având o vinovăție directă sau indirectă în săvârșirea acelei fapte.

În conformitate cu art. 46 alin. (1) din Legea nr. 3/2016 privind Procuratura, procedura disciplinară trebuie să stabilească în mod clar faptele imputate procurorului și circumstanțele în care acestea au fost comise, având la bază probe clare. Inspecția procurorilor a efectuat verificări ample și a analizat toate actele relevante, inclusiv deciziile anterioare ale procurorilor și controlul judiciar, care au fost confirmate și de instanțele de judecată. Nu s-a constatat nicio acțiune ilegală sau nejustificată a procurorilor în această procedură.

Astfel, Consiliul conchide că materialul probator administrat atât în faza controlului de serviciu, cât și în procesul examinării nemijlocite de către Inspecția procurorilor și Colegiul de disciplină și etică, denotă cu certitudine că nu sunt întrunite toate elementele unei abateri disciplinare menționate supra, și anume că acțiunile procurorului Taisia Gonciar, ar constitui abateri disciplinare, contrar prevederilor art.38 din Legea cu privire la Procuratură și pct. 6.1.1., 6.1.2., 6.1.4. și 6.1.6. ale Codului de etică al procurorilor, aprobat prin Hotărârea Adunării Generale a Procurorilor.

Totodată, Consiliul Superior al Procurorilor confirmă că procedura disciplinară a fost desfășurată în conformitate cu legea, iar petiționarei i-au fost explicate motivele respingerii sesizării și contestațiilor sale. Nu s-au constatat încălcări ale drepturilor acesteia în procesul de examinare a sesizării, iar răspunsurile primite de la Inspecția Procurorilor și de la Colegiul de disciplină și etică au fost corecte și justificate din punct de vedere legal.

Consiliul Superior al Procurorilor reiterează că în hotărârea contestată a Colegiului de disciplină și etică s-a dat o apreciere relevantă situației criticate, fiind expuse raționamentele care au determinat necesitatea menținerii deciziei Inspecției procurorilor, făcându-se raportarea corespunzătoare între criticile formulate de către cet.Xxxxxxx Xxxxxx și circumstanțele constatate în cadrul verificărilor efectuate, care au determinat că toate procedurile de examinare a adresărilor acesteia s-au conformat reglementărilor legislative și instituționale incidente speței.

Pornind de la raționamentele expuse *supra*, în temeiul art.37, art.70 alin. (1) lit. f), art.77, art. 86 alin.(3) lit. a) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură; pct.9.11 lit. a) din Regulamentul Consiliului Superior al Procurorilor; pct.81 lit. a) din Regulamentul privind organizarea și activitatea Colegiului de disciplină și etică, Consiliul Superior al Procurorilor -

H O T Ă R Ă Ș T E:

1. A respinge contestația doamnei Xxxxxxx Xxxxxx, cu menținerea hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.3-122/2022 din 13.10.2022.

2. Hotărârea se publică pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Procurorilor, *www.csp.md*, directoriul *Hotărâri*.

3. Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor poate fi contestată la Curtea Supremă de Justiție de orice persoană vătămată într-un drept al său într-un termen de 10 zile lucrătoare de la data la care hotărârea vizată i-a fost comunicată.

**Președintele Consiliului
Superior al Procurorilor**

semnat

Dumitru OBADĂ